

OBSAH

Úvod.....	12
Část 1. Právo a jeho aplikace.....	18
1.1. K pojmu práva	19
1.2. O metodách aplikace práva	25
1.3. O podstatě aplikace práva.....	31
Část 2. Určení právních pravidel relevantních pro aplikaci práva na konkrétní případ	34
2.1. Exkurz k některým východiskům představ o „ztotožnění práva s právními texty“	35
2.1.1. Obecný zákoník občanský.....	37
2.1.2. Doba nedávno minulá.....	41
2.1.3. Shrnutí exkurzu.....	43
2.2. Určení právních pravidel pro rozhodnutí soudce	44
2.3. Právo jako uzavřený či otevřený systém	55
2.3.1. Shrnutí předpokladů svědčících o otevřenosti systému práva.....	64
2.3.2. Přípustnost otevřenosti práva z hlediska aplikačního	65
Část 3. Některé metody právní argumentace při aplikaci práva.....	71
3.1. Hlavní problémové okruhy právní argumentace.....	74
3.2. Teoretické přístupy k právní argumentaci.....	77
3.2.1. Přístup logický.....	80
3.2.2. Přístup rétorický.....	82
3.2.2.1. Toulminův argumentační model.....	83
3.2.2.2. Perelmanova nová rétorika	84
3.2.3. Teorie dialogu.....	87
3.2.3.1. Habermasova teorie racionality v komunikaci.....	88
3.2.3.2. MacCormickova justifikace soudních rozhodnutí	91
3.2.3.3. Alexyho procedurální teorie právní argumentace.....	93
3.2.3.4. Aarniova teorie justifikace interpretace v právu	97
3.2.3.5. Peczenikova teorie transformace v právu	100
3.2.3.6. Pragmadialektická teorie právní argumentace v kontextu kritické diskuze	106
3.2.4. Shrnutí možných přístupů k právní argumentaci a zhodnocení jejich relevance pro proces aplikace práva	112
Část 4. Výběr pravidel pro rozhodnutí konkrétní kauzy	123
4.1. Právní řád jako jednota právních norem a právních principů ...	124
4.1.1. Právní principy a právní norma	129

4.1.2. Právní principy a hodnoty	134
4.1.3. Právní principy a právněpolitické cíle	136
4.2. Pojem právního principu v české a slovenské právní vědě	136
4.3. Dworkinova teorie právních principů.....	139
4.3.1. Rozdíl mezi právními normami a právními principy	142
4.4. Alexyho tři oddělující teze – právní princip jako příkaz k optimalizaci.....	143
4.4.1. Alexyho vlastní teorie o rozdílu mezi právními normami a právními principy.....	144
4.4.2. Normy a principy jako důvody v Alexyho teorii	148
4.4.3. Holländerova kritika Dworkinovy a Alexyho silně odlišující teze	149
4.4.4. Doplnění Holländerovy kritiky a obrana Alexyho	150
4.5. Základní zásady práva dle H. Coinga	153
4.6. Esserova teorie právních principů	156
4.7. Siltalova teorie právních principů	159
4.8. Rozdíl mezi právními principy a právními normami podle teorie R. Sieckmanna a U. Neumanna.....	162
4.9. Pokus o definici pojmu právní princip.....	165
Část 5. Relevance právních principů pro výběr alternativ rozhodnutí kauzy.....	174
5.1. Řešení založené výlučně na právních normách	175
5.2. Řešení akceptující relevanci právních principů	177
Část 6. Prameny právních principů.....	183
6.1. Obecně k pramenům právních principů.....	190
6.2. Právní předpis jako pramen právních principů	195
6.3. Soudní rozhodnutí jako pramen právních principů.....	197
6.3.1. Exkurz: Rozhodnutí Evropského soudního dvora jako pramen právních principů	200
6.4. Právní věda jako pramen právních principů	202
6.5. Právní princip jako pramen práva sám o sobě.....	205
6.6. Shrnutí problematiky pramenů právních principů	216
Část 7. Funkce právních principů v právním řádu	220
7.1. Funkce právních principů při aplikaci práva.....	224
7.2. Právní principy a obtížné případy.....	227
7.2.1. Nejednoznačnost právní normy vyplývající ze sémantické nejednoznačnosti textu – neurčitost daná systémem právních norem	229

7.2.1.1.	Právní princip jako prostředek posuzování otevřenosti právní normy.....	232
7.2.1.2.	Funkce právních principů při posuzování abstraktně vyjádřeného antecedentu a konsekventu právní normy.....	239
7.2.2.	Neexistence použitelné právní normy (mezery v právu).....	241
7.2.2.1.	Teorie mezer v právu podle C. Canarise.....	247
7.2.2.2.	Jiná pojetí mezer v právu.....	251
7.2.3.	Kolize dvou právních norem	257
7.2.4.	Vyloučení aplikace jednoznačné právní normy právním principem	259
7.3.	Další funkce právních principů	263
7.3.1.	Prozařování ústavních principů do jednoduchého práva.....	263
7.3.2.	Přímá aplikace principu na konkrétní kauzu	265
Část 8.	Příklady užití právních principů v judikatuře soudů.....	267
8.1.	Právní principy v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva	268
8.1.1.	Zhodnocení principiálnosti judikatury Evropského soudu pro lidská práva	273
8.2.	Právní principy v judikatuře Evropského soudního dvora.....	274
8.2.1.	Zhodnocení principiálnosti judikatury ESD	279
8.3.	Právní principy v judikatuře Ústavního tribunálu Polské republiky.....	279
8.3.1.	Zhodnocení principiálnosti judikatury Ústavního tribunálu	284
8.4.	Právní principy v judikatuře Ústavního soudu Slovenské republiky	285
8.4.1.	Zhodnocení principiálnosti judikatury Ústavního soudu Slovenské republiky	294
8.5.	Právní principy v judikatuře Ústavního soudu České republiky	295
8.5.1.	Principy právního státu v judikatuře Ústavního soudu	296
8.5.2.	Princip právní jistoty	297
8.5.3.	Princip minimalizace zásahů.....	302
8.5.4.	Princip proporcionality (přiměřenosti) jako způsob řešení kolize	304
8.5.5.	Další právní principy	306
8.5.6.	Zhodnocení principiálnosti judikatury Ústavního soudu	308
Závěr.....		310
Bibliografie.....		321
Rejstřík.....		328